

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací **rozhodl** v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Starečka a soudců JUDr. Michala Krenka, Ph.D. a JUDr. Radomíra Krivánka v právní věci **žalobce : Ing. Jiřího K., nar. xxx**, bytem xxx, adresa k doručování : xxx, zastoupeného Mgr. Zdeňkem Pavlisem, obecným zmocněncem, adresa k doručování Slovenská 1596, Sokolov proti **žalovanému : NT Magnetics, s.r.o.**, se sídlem Chebská 27, Plzeň, IČ: 26350424, zastoupeného JUDr. Tomášem Kociánem, advokátem se sídlem Jetelová 2, Plzeň, o zaplacení částky ve výši 209.440,- Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č.j. 44 Cm 59/2007 – 129 ze dne 21. ledna 2010

t a k t o :

- I. **Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku č. I ve správném znění, spočívajícím v tom, že žaloba, kterou se žalobce po žalovaném domáhal zaplacení částky ve výši 209.440,- Kč s příslušenstvím zamítá, a ve výroku č. II potvrzuje.**
- II. **Žalobce je povinen zaplatit žalovanému k rukám jeho zástupce na náhradu nákladů odvolacího řízení částku ve výši 52.521,- Kč a to do tří dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Plzni svým rozsudkem z 21. ledna 2010 rozhodl tak, že zamítl zcela podanou žalobu z 1.11. 2005 (výrok I.) a v řízení neúspěšnému žalobci pak uložil zaplatit žalovanému k rukám jeho zástupce v obecné pariční lhůtě na náhradu nákladů řízení částku ve výši 43.200,- Kč (výrok II.).

V odůvodnění napadeného rozsudku vycházel soud prvního stupně z podané žaloby, dle které je žalobce – na základě smlouvy o postoupení pohledávky uzavřené dne 22.6. 2005 s postupitelem Petrem Turkem – oprávněným věřitelem pohledávky za žalovaným na zaplacení části ceny za provedené a předané dílo ve výši 209.440,- Kč s příslušenstvím. Ta vznikla právnímu předchůdci žalobce tak, že na podkladě písemné (nedatované) smlouvy o dílo uzavřené se žalovaným pro něj řádně a včas provedl a dne 15.12. 2004 protokolárně předal dílo, spočívající v „opravě konstrukce zakladačového systému, včetně nátěru do výšky 5,5 metrů od podlahy ve skladové části haly v areálu žalovaného“. Dohodnutou cenu díla fakturoval právní předchůdce žalobce žalovanému dne 22.11. 2004 zálohovou fakturou č. 14/04 splatnou dne 3.12. 2004, kterou žalovaný uhradil, zbývajících část dohodnuté ceny díla ve výši 209.440,- Kč účtované konečnou fakturou č. 16/04 ze dne 16.12. 2004, splatné dne 20.1. 2005, pak žalovaný právnímu předchůdci žalobce (jako postupiteli), ani žalobci (jako potupníkovi), ani zčásti neuhradil. Žalovaný navrhl zamítnutí podané žaloby z důvodu, že část ceny díla ve výši 209.440,- Kč účtované vystavenou fakturou č. 16/04 právnímu předchůdci žalobce uhradil, a to dříve, než uvedenou pohledávku postoupil na žalobce : učinil tak ve dvou splátkách (100.000,- Kč dne 27.1. 2005 a 109.440,- Kč dne 8.2. 2005), a to na číslo 167166221/0600 sdělené mu právním předchůdcem žalobce (shodně jako v případě zálohové faktury č. 14/04); ten tak učinil proto, že číslo bankovního účtu uvedené v obou vystavených fakturách (č. 171373168/0600) nebylo platné, a tedy způsobilé pro splnění závazku dlužníkem bezhotovostním převodem peněžních prostředků.

Po provedeném dokazování dospěl soud prvního stupně k závěru, že na základě výše zmíněné písemné uzavřené smlouvy (a řádně dokončeného a předaného díla) byl jeho zhotovitel Petr Turek oprávněným věřitelem pohledávky na zaplacení jeho dohodnuté ceny ve výši 261.800,- Kč. Tu žalovanému postupně účtoval dvěma vystavenými fakturami pod č. 14/04 a č. 16/04, v obou případech s neexistujícím účtem v záhlaví pod č. 171373168/0600 pro splnění peněžitého závazku dlužníka bezhotovostním převodem na bankovní účet udaný věřitelem (§ 339 obch. zák.). Po kontaktu žalovaného, vyvolaném uvedenou skutečností, právní předchůdce žalobce uvedl jiný bankovní účet (č. 167166221/0600) určený pro úhradu závazku žalovaného, v jehož prospěch také žalovaný – ještě před postoupením pohledávky - celou fakturovanou cenu díla uhradil : V případě první vystavené faktury č. 14/04 tak učinil konkludentně (škrtnutím původního čísla a uvedením nového přímo na faktuře), u druhé vystavené faktury č. 16/04 tak učinil telefonicky po dohodě s ekonomickou ředitelkou žalovaného Ing. Monikou Tučkovou (o věrohodnosti její svědecké výpovědi neměl soud prvního stupně žádné pochybnosti). Svědeckou výpověď Petra Turka popírající dohodu o změně bankovního účtu určeného pro úhradu závazku v případě druhé vystavené faktury č. 16/04 posoudil soud prvního stupně jako nevěrohodnou. K tomuto závěru ho v rámci volného hodnocení důkazů (§ 132 o.s.ř.) vedlo m.j. vyjádření p. Vladimíra Nachmüllera (učiněné v řízení vedeného u Okresního soudu v Sokolově) – tehdejšího společníka Petra Turka v podnikání a vlastníka bankovního účtu č. 167166221/0600 – který praxi poskytování vlastního účtu pro potřeby Petra Turka označil za běžnou a obvyklou s tím, že tento od něj následně obdržel při vzájemném vypořádání uvedeného obchodního případu částku cca

300.000,- Kč. Soud prvního stupně proto uzavřel, že smlouvou o postoupení pohledávky uzavřenou dne 22.6. 2005 nemohlo dojít k platnému postoupení pohledávky postupitele za žalovaným na žalobce, neboť tato v době uzavření postupní smlouvy již neexistovala a žalobu proto v celém rozsahu zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř.

Žalobce podal včas odůvodněné odvolání proti rozsudku z 21. ledna 2010. Navrhl, aby napadený rozsudek byl změněn tak, že podané žalobě bude v celém rozsahu vyhověno, popř. zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Soudu prvního stupně vytkl, že na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a celou věc pak nesprávně právně posoudil. Odvolatel uvedl, že soud prvního stupně se v případě dokazování základní sporné skutečnosti v řízení – totiž existence platné změny bankovního účtu předchůdcem žalobce pro úhradu peněžitého závazku účtovaného žalovanému fakturou č. 16/04 - nesprávně vypořádal s obsahem výpovědi slyšené svědkyně Ing. Moniky Tučkové, kterou pokládal za věrohodnou. Naopak nedůvodně pominul věrohodnost svědecké výpovědi Petra Turka, který změnu bankovního spojení popřel; v případě faktury č. 16/04 byl již ve sporu se svým společníkem Vladimírem Nachmüllerem, tedy neměl důvodu jeho účet pro úhradu peněžitého závazku žalovaným uvádět.

V řízení zcela úspěšný žalovaný se přihlásil ke skutkovým a právním závěrům rozsudku soudu prvního stupně a navrhl jeho potvrzení; zdůraznil, že jeho závazek na úhradu ceny za provedené dílo zanikl ve vztahu k právnímu předchůdci žalobce splněním – bezhotovostním převodem na jím udaný bankovní účet – před uzavřením smlouvy o postoupení pohledávky.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací po provedeném jednání přezkoumal podle § 212 o.s.ř. a § 212a os.ř. napadený rozsudek. Po tomto přezkoumání dospěl k závěru, že odvolání žalobce ani zčásti důvodné není.

Předně je třeba uvést, že Krajský soud v Plzni zjistil skutkový stav úplně a přesně, v rozsahu dostatečném pro učinění správného právního závěru. Závěr o skutkovém stavu věci, zjištěný soudem prvního stupně (na který odvolací soud pro stručnost pouze odkazuje), nedoznal změn ani v řízení odvolacím, a to ani po opakování dokazování fakturou č. 16/04 ze dne 16.12. 2004, kterou Petr Turek účtoval žalovanému doplatek ceny za provedené dílo ve výši vč. DPH 209.440,- Kč se splatností 20.1. 2005, zprávou GE Money Bank ze dne 21.7. 2005 o tom, že číslo bankovního účtu 171373168/0600 je neúplné, a konečně listinným důkazem – vyjádřením Vladimíra Nachmüllera ze dne 10.4. 2007 učiněným v řízení vedeném u Okresního soudu v Sokolově pod sp. zn. 9 C 27/2007.

Odvolací soud se rovněž plně ztotožňuje s právním posouzením věci soudem prvního stupně. Z provedených listinných důkazů (zejména uzavřené smlouvy o dílo a předávacího protokolu ze dne 15.12. 2004) má odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně za jednoznačně prokázané, že postupitel pohledávky Petr Turek dohodnuté dílo řádně a včas dokončil a žalovanému předal (§ 554 odst. 1 obch. zák.), a ve smyslu ust. § 548 odst. 1 obch. zák. a čl. IV uzavřené smlouvy byl věřitelem platné pohledávky za žalovaným na úhradu dohodnuté ceny díla. Z provedených důkazů je přitom zřejmé, že žalovaný peněžitý závazek nemohl splnit bezhotovostním převodem na bankovní účet (§ 339 odst. 1 obch. zák.) uvedený v záhlaví obou faktur vystavených postupitelem na úhradu ceny díla pod č. 14/04 a č. 16/04, když z důvodu neúplnosti bylo uvedené bankovní spojení pro splnění peněžitého závazku bezhotovostním převodem peněžních prostředků objektivně nezpůsobilé.

Při právním posouzení základní sporné skutečnosti v řízení – totiž, zda postupitel pohledávky v případě konečné faktury č. 16/04 platně změnil bankovní účet, v jehož prospěch měl být závazek žalovaného splněn a úhradou celé fakturované částky žalovaným na takto nově udaný účet ve dnech 27.1. 2005 a 8.2. 2005 pak jeho závazek zanikl (§ 324 odst. 1 obch. zák.) – vycházel odvolací soud z výkladových pravidel uvedených v ust. § 35 obč. zák. a § 266 obch. zák.

Prímý důkaz o změně bankovního účtu (nově pod č. 167166221/0600), kam měl být a žalovaným také byl peněžitý závazek na úhradu části ceny díla účtované fakturou č. 16/04 postupiteli splněn, v řízení představuje svědecká výpověď slyšené svědkyně Ing. Moniky Tučkové; stalo se tak na základě telefonického rozhovoru s postupitelem. Věrohodnost a pravdivost uvedeného důkazu je v řízení podpořena více důkazy nepřímými. Jedná se především o způsob úhrady zálohové faktury č. 14/04 (vystavené cca o měsíc dříve před fakturou konečnou), kde změnu bankovního spojení určeného pro úhradu závazku (ve prospěch stejného účtu č. 167166221/0600) provedl postupitel výslovně (§ 35 odst. 1 obč. zák.), a to škrtnutím původního čísla účtu a uvedením nového bankovního spojení. Majitelem účtu pod č. 167166221/0600 byl společník v podnikání postupitele p. Vladimír Nachmüller, který v řízení potvrdil použití svého podnikatelského účtu i pro potřeby postupitele jako běžnou praxi (postupitel zase disponoval příslušnými živnostenskými oprávněními) s tím, že platby od žalovaného na uvedený účet přijal a podíl připadající na postupitele tomuto následně v hotovosti zaplatil; spolupráci při podnikání s Vladimírem Nachmüllerem a používání jeho podnikatelského účtu potvrdil i v řízení slyšený svědek Petr Turek. Ve své svědecké výpovědi potvrdil rovněž peněžitě vyrovnání se svým spolupracovníkem v rámci uvedeného obchodního případu částkou cca 300.000,- Kč, zároveň pak ve své výpovědi neuvedl žádné jiné číslo účtu (jehož by byl majitelem), kam by žalovaný mohl platně peněžitý závazek splnit.

Odvolací soud má proto ve shodě se soudem prvního stupně uvedeným přímým důkazem podpořeným uzavřenou a vnitřně nerozpornou soustavou nepřímých důkazů za prokázané, že rovněž v případě doplatku ceny díla účtovaného fakturou č. 16/04 došlo k platně změně bankovního spojení (telefonickou dohodou), v jehož prospěch žalovaný svůj závazek splnil a svědeckou výpověď postupitele uvedenou skutečnost popírající posoudil jako nepravdivou.

Kromě výše uvedeného hodnocení provedených důkazů odvolací soud v rámci aplikace ust. § 132 o.s.ř. pečlivě přihlédl ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho co uvedli účastníci : v průběhu řízení nebylo žalobcem, resp. jeho právním předchůdcem uvedeno jiné platné číslo účtu (kromě účtu pod číslem 167166221/0600), kam by žalovaný mohl bezhotovostním převodem peněžitý závazek splnit. Je přitom obvyklé, že při udání čísla účtu pro bezhotovostní převod postupuje věřitel se zvýšenou obezřetností; pokud právní předchůdce žalobce výslovně přepsal neplatné číslo účtu na faktuře č. 14/04 na číslo, kam žalovaný úhradu provedl, lze očekávat, že rovněž v případě faktury č. 16/04 by postupoval stejně a přepisem na faktuře výslovně udal odlišné číslo účtu, pokud by jeho vůle tam uhradit splatný závazek žalovaného směřovala. To však v daném případě neučinil a lze tak důvodně mít v řízení za prokázané, že na základě telefonického rozhovoru požádal o úhradu závazku na účet již dříve žalovanému výslovně sdělený pro úhradu faktury č. 14/04.

(K aplikaci ust. § 132 o.s.ř. viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 4.6. 2008, sp. zn. 28 Cdo 1938/2008).

Za takové situace se žalobce jako postupník pohledávky na základě uzavřené smlouvy ze dne 22.6. 2005 (§ 524 obč. zák.) nestal věřitelem pohledávky s dohodnutým obsahem a v řízení proto není aktivně věcně legitimován. Uvedená skutečnost dle recentních judikatorních závěrů (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 9.12. 2004, sp. zn. 32 Odo 453/2004 nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29.11. 2007, sp. zn. 29 Odo 1366/2005) však nemá za následek neplatnost postupní smlouvy samotné, zakládá odpovědnost postupitele postupníkovi podle ust. § 527 odst. 1 písm. a) obč. zák.

Protože soud prvního stupně konečně nepochybil ani ve výroku o náhradě nákladů řízení, postupoval vrchní soud podle ust. § 219 o.s.ř. a rozsudek prvního stupně ve světle shora uvedených závěrů jako věcně správný potvrdil (se správným zněním zamítavého výroku reflektující žalobcem navržený petit žaloby).

O náhradě nákladů odvolacího řízení pak bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. V odvolacím řízení zcela úspěšnému žalovanému byla přiznána odměna za zastupování advokátem dle ust. § 3 odst. 1 bod 4 vyhl. č. 484/2000 Sb. á 41.490,- Kč + 2 x paušál á 300,- Kč dle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. + náhrada za promeškaný čas dle ust. § 14 vyhl. č. 177/1996 Sb. á 600,- Kč + cestovní náklady dle § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. za cestu Plzeň – Praha a zpět (190 km) OA Subaru outback se spotřebou 6,4 l/100km v ceně 30.80,- Kč/l s náhradou 3,70,- Kč/km, tedy 1077,50,- Kč + 20% DPH ve výši 8.753,50,- Kč, tedy celkem náhrada ve výši 52.521,- Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí nelze podal odvolání.

Proti tomuto rozhodnutí není přípustné dovolání, ledaže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Krajského soudu v Plzni, dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

V Praze dne 15. března 2011

JUDr. Jiří Stareček v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Dagmar Hříbalová